

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNA SUB CONDUCEREA D-ilor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI,

N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SECRETAR DE REDACȚIE
SILIU RADULESCU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3.

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

REGIMUL APELOR

Prin regim înțelegem starea acelor ape cu cursul regulat în măști, bine determinate, cari mișcă încă aluviunile și produc eroziuni în malurile lor.

Cărbunele și ferul au fost până acum materiile cari au permis civilizațiunii moderne să facă progresele uriașe de cari se bucură omenirea.

Suprimați aceste două minerale din economia mondială și umanitatea o să dea cu pași repezi înapoi.

Astăzi putem adăoga la cărbune și apă ca creatoare mari de forțe motrice. Pe când cărbunele însă este limitat în natură, forța motrice provenită din apă este inepuizabilă.

În antiquitate marea a fost întrebuințată ca principala cale de comunicațiune. Așa se explică prosperitatea și civilizațiunea acelor popoare și State stabilite pe țărmurile orientale ale mării Mediterane, drumul ce lega Orientul cu Occidentul.

La începutul secolului al XIX-lea invențiunile geniale ale lui Papin, Wat, Stephenson și alții prin întrebuințarea vaporilor ca forță motrice și apoi la sfârșitul secolului al XIX-lea a electricității, transmisibilă și la mari distanțe au făcut ca industria și producțiunea să ia niște proporții uriașe.

Apa prin mobilitatea și greutatea ei produce forțe motrice considerabile întrebuințate cu folos în industrii.

Apele provin din precipitațiunile atmosferice. Cele provenite din ploii profită puțin fluviilor și râurilor pentru că ele se evaporază mai mult sau mai puțin repede sub

acțiunea agenților fizici, sau se scurg repede pe versanții munților și a dealurilor. Cele provenite din topirea zăpezii și a ghețarilor sunt acelea cari prin regularitatea debitelor și prin căderile de apă ce întâlnesc în calea lor se pot întrebuința cu folos ca agenți fizici factori importanți ai producțiunii.

În continentul nostru masivul Alpilor au ghețarii cei mai bogați. Elveția numără mai bine de 1000 ghețari, Alpii Tirolieni 299. Ei dau naștere marilor fluvii cu căderi de apă și exercitează o influență salutară asupra regimului acestor fluvii.

Munții noștri din nefericire sunt lipsiți de ghețari și de zăpezi perpetue. Clima noastră este continentală: rece iarna, secetoasă vara, este de asemenea defavorabilă cursurilor de apă.

Totuși teritoriul nostru în formă de amfiteatru este cutreerat de 9 râuri mari și de 300 de râuri și râulețe.

Apele es din munți și din regiunea colinelor inmagazinate în văi înguste, în câmpia română.

Din cauza scumpetei enorme a combustibilului, astăzi statele moderne s'au hotărât să pue în valoare și să exploateze intens aceste rezerve inepuizabile de forțe motrice în stare latentă, sporind producțiunea prin asociațiunea acestui agent fizic cu capitalul. Franța rămasă mai în urmă ca Elveția și Italia sunt pe cale a utiliza apele lor și la 17 Octombrie a. c. Camera deputaților a terminat programul lucrărilor de amenajare a marilor sale fluvii din punctul de vedere al forței motrice, al navigațiunii și a irigațiunii.

nilor. Și la noi a început a se agita chestiunea întrebuințării apelor noastre în acest scop.

Se svonește chiar că sunt societăți cu capitaluri mari în ajun de a se constitui în vederea exploatării cursurilor noastre de apă.

În starea actuală a legislațiunii noastre ni se pare ceva imposibil.

În adevăr, în prezent n'avem o legislațiune care să reguleze regimul apelor noastre. Ceva mai mult, statul nostru printr'un Decret-lege recent a scos din comerț apele noastre.

Legislațiunea noastră din trecut este aproape nulă în această privință.

Codicele Mateiu Basarab, Vasile Lupu și Ipsilante din 1780 conțin oare cari dispozițiuni relative numai la mori și la inundațiuni.

Codicele lui Calimaki și Caragea tratează de asemenea chestiunea apelor. Calimaki în 14 articole atinge chestiunea ostroavelor formate în matca râurilor, a pescuitului și aluviunilor.

Codul Caragea în 9 articole pomenește de mori și heleştae și declară râurile mici de domeniu public.

Regulamentul organic al Munteniei din 1832 proclamă navigabile sau plutitoare cele 5 mari râuri: Jiul, Oltul, Argeșul, Dâmbovița și Ialomița.

Regulamentul organic al Moldovei proclamă de asemenea navigabile sau plutitoare cele 3 mari râuri: Siretul, Prutul și Bistrița (cap. V., art. 158 și Manualul administrativ. Vol. 2, pag. 112 și 115). Ambele regulamente prevăd necesitatea studiilor tehnice pentru regularea cursurilor de apă ca să devie proprii plutirii sau navigabile.

Ele opresc pe viitor orice construcțiuni pe cursul apelor, iar cele existente la 1835 se vor desființa la nevoie prin expropriere și cu despăgubiri.

Apoi în Moldova mai multe anaforale și hrisoave s'au ocupat de plutirea cursurilor de apă.

Construcțiunile de mori, poduri, etc., au continuat și după 1835 potmolind mătcile râurilor și producând inundațiuni vătămătoare țărinelor, orașelor și satelor așezate pe liniile râurilor.

Atunci interveni decretul domnesc din 1864

și legea din 1865, relative la construcțiunile pe matca celor 8 mari râuri și în special pentru apa Dâmboviței. Toate aceste legi au fost făcute în zadar, egoismul și cupiditatea proprietarilor i-au făcut să continue cu construcțiunile pe cursul apelor.

Codul civil actual conține 19 articole relative la domeniul public, la râurile navigabile și plutitoare, la aluviune și avulsione, la servituți, etc.

În fine, constituția prin art. 19 proclamă liberă și neîmpedată întrebuințarea râurilor navigabile și plutitoare de domeniu public.

În legislațiunea noastră din trecut avem mai multe proiecte de legi în privința regimului apelor. La 1868 un proiect al lui P. Donici, ministrul lucrărilor publice, modificat în 1876 de primul ministru Manolache C. Epureanu, a rămas în cartoanele senatului. La 1883 președintele Consiliului de ministrii Ion C. Brătianu a însărcinat pe jurisconsultul eminent răposatul P. Borș să studieze chestiunea regimului apelor și să alcătuiască un proiect de lege. El a servit de bază celor 3 comisiuni succesive din 1886, 1891 și 1896 cari au elaborat proiectul de lege al regimului apelor din 1898 votat numai de senat în ședința dela 10 Martie.

Ca studiu preparator științific avem lucrarea inginerului hidrografic Stelian Ed. Gioia, chemat în țară în 1874 ca să își dea părerea în privința irigațiunilor și care conchide la executarea unui canal care să plece dela Turnu-Severin pe la poalele Carpaților și până la Galați, alimentat cu apele Dunărei și să serve irigațiunilor câmpiei române.

Apoi o mică lucrare a d-lui Hommaire de Hel din 1879 relativă la canalizarea râurilor.

Un studiu de o importanță mai mare este opera d-lui Gr. Antipa intitulată: „Regiunea inundabilă a Dunărei.”

Un studiu al d-lui inginer Davidescu asupra irigațiilor, însărcinat de ministrul Lucrărilor publice, și un alt studiu datorit unor ingineri veniți din timpul ocupațiunii. În fine studiul important al lui P. Borș intitulat: „Regimul apelor.”

Legislațiunile streine sunt bogate în privința regimului apelor. Trebuie să purtăm un interes deosebit legislațiunilor Italiene și Ungare, țări cu ape asemănătoare cu ale

noastre din punct de vedere al orografiei și hidrografiei provinciilor desrobite.

În Ungaria legea fundamentală este din 1885.

În 9 capitole tratează despre întrebuintarea apelor, lucrările hidraulice, servituți, syndicatele riveranilor, poliția apelor, competența juridicțiunilor și a autorității de a concede drepturi, delictetele, etc.

Legislațiunile streine sunt bogate în privința Regimului Apelor. Cea italiană și ungară (Banat și Transilvania) sunt importante din punct de vedere orografic și hidrografic cu regimul asemănător al apelor noastre.

Chestiunea regimului apelor fiind complexă codificarea ar trebui să cuprindă următoarele materii :

a) Regularizarea sistematică și canalizarea cursurilor de apă mari și mici.

b) Punerea în valoare a terenurilor inundabile și băltoase din toată țara.

Apoi un grup de legi speciale la regularea râurilor mari ca Dunărea, Tisa, Temeș, etc. apărarea orașelor Szeghedin, Szolnoc în contra inundațiunilor, regularea văilor Timeș și Bega din Banat, etc.

Înainte de a se procede la codificarea legilor relative la regimul apelor, chestiune atât de dificilă și complexă, ea trebuie studiată în prealabil de specialiști ingineri hidraulici și hidrografi, de geologi, de economiști, de botaniști, etc. ca să nu se comită greșelile comise de Unguri cu ocaziunea canalizării Tisei.

Codificarea trebuie să cuprindă legi noi relative la următoarele materii :

1) Regularizarea sistematică și canalizarea cursurilor de apă mari și mici;

2) Irigațiunile și drenajele.;

3) Căderile de apă și întrebuintarea apelor curgătoare;

4) Înpăduririle și înerbările la munți și dealuri;

5) În fine revizuirea Constituțiunei în ceea ce privește exproprierea pentru utilitate publică și a legilor existente : pescuitul (1896), punerea în valoare a terenurilor inundabile și băltoase (1906), codul silvic (1881) și punerea în armonie a tuturilor acestor legi vechi cu cele noi.

În fine organizarea serviciilor și a personalului pentru executarea lucrărilor și administrațiunea ulterioară a acestor bunuri.

O operă măreață din punct de vedere tehnic, științific și juridic, care ne-ar spori hogațiile noastre naturale și am face încă un pas înainte înspre progres și civilizațiune.

C. Hagi-Theodoraky.

LEGISLAȚIUNEA AERIANĂ

Navigațiunea aeriană care prin rolul ce a îndeplinit în războiul mondial și prin serviciile imense aduse armatelor beligerante, și-a atras admirațiunea universală, a făcut obiectul unei convențiuni semnată la Paris la începutul lunii Octombrie 1919, de 13 puteri aliate, convențiune care stabilește regulile relativ la navigațiunea internațională aeriană. Singure Statele-Unite și Japonia nu figurează printre semnatari.

La această convențiune internațională se vor alipi toate țările neutre, iar în ceea ce privește țările învinse, vor trebui a se conforma.

Codul internațional al aerului va avea ca primă consecință pentru piloți de a poseda un brevet dat în urma unor probe practice și a unui examen având drept obiect cunoștințe speciale, regulamentele focului și ale semnalelor, circulația aeriană, legislația aeriană, etc. Acestea pentru avioane și hidroavioane de tourisme.

Pentru piloții de avioane sau hidroavioane, cari servesc pentru transporturi publice, examenele sunt mult mai complicate. Regulamentul cere sboruri de noapte și multiplele cunoștințe tehnice, etc., etc.

De asemenea se vor crea noi brevete de piloți de baloane libere și dirigiabile. Pentru acestea, brevetele vor fi de trei clase: 1), pentru dirigiabile de orice cub; a 2-a pentru dirigeabilele de mai puțin de 20.000 metri cubi și a treia clasă de mai puțin de 6000 metri cubi.

În fine, a fost creat un brevet de navigațiune, căci orice „aeronef” afectat la un serviciu de transporturi publice și transportând mai mult de zece persoane, trebuie a avea pe bord un ofițer de navigație aeriană, ale căror cunoștințe corespund celor ale ofițerilor de marină.

Codul stabilește naționalitatea aeronefurilor (baloane libere, avioane, hidroavioane, dirigiabile) și fixează condițiunile de eliberarea certificatelor de navigabilitate a acestor aparate. De asemenea, sunt stabilite regulile de navigație în atmosferă, a cele de plecare și de aterisagiu, codul semnalelor de ziua și de noaptea. În fine, semnele distinctive ale aparatelor aeronautice,

Cărți de bord (*livres de bord*) vor trebui să fie în mod regulat ținute.

Vor fi de asemenea stabilite puncte de reper aeronautice, fixate pe pământ sau deasupra acoperişurilor caselor.

În fine, un serviciu meteorologic internațional este prevăzut, cu un formular pentru rapoarte și coduri pentru transmisiunea observațiilor.

În ceea ce privește vama, s'a adoptat ca avioanele cari vor merge în streinătate, nu vor putea pleca decât din aerodromurile special desemnate de administrația fiecărui stat. Aparatele cari vin din streinătate sunt obligate a aterisa în aceste „aeroplaces” cu indicația că frontierele nu pot fi trecute decât prin puncte determinate fixe și indicate pe harta aeronautică internațională.

S'a stabilit un model de „*connaissance*” pentru transporturi aeriene.

Un decret va apărea cu data la care aceste dispozițiuni vor fi puse în vigoare.

După cum vedem, noțiunea juridică care, în dreptul internațional, a creat o deosebire între marea teritorială și marea vastă a fost adoptată de puterile semnatare a convenției de mai sus și în materie de navigație aeriană.

În era de muncă pacinică ce începe acum pentru popoare, plutirea în aer este chemată a aduce noi foloase omeniei. Era momentul ca legiuitorul să intervină pentru a fixa regulile acestui exercițiu. Crearea juridică a mării teritoriale bazată pe apărarea și conservarea statelor a putut fi admisă și consacrată și din punctul de vedere al aviațiunii, făcându-se deosebire între zona teritorială sau mărginită și zona nemărginită sau infinită și conciliindu-se cu chipul acesta dreptul de suveranitate al statelor cu dorințele și interesele particularilor.

I. S. Horez.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE SECȚIUNI UNITE

Audiența dela 26 Iunie 1919

Președinția d-lui C. R. Manolescu, prim-președinte.

Ana și B. Segal cu Badea Grigorescu

TRIBUNAL.—CONSTITUIRE CU SUPLEANT.—APELURI CONTRA CĂRȚILOR DE JUDECATĂ.—ART. 108 L. JUDEC. DE OCOALE DIN 1907 ART. 19 ȘI 20 L. ORG. JUDEC. DIN 1913.

Legea de organizare judecătorească din 1913, reînființând la tribunale funcțiunea de supleant cu toate atribuțiunile ce avea în trecut, dispoziția art. 108 din legea judecătorilor de ocoale din

1907 se găsește abrogată, și prin urmare tribunalul este bine constituit dintr'un judecător și supleant când judecă apelurile contra cărților de judecată.

No. 3.—Respins motivul I de casare, rămas în divergență din recursul făcut de Ana și B. Segal contra sentinței No. 403/913 a Trib. Covurlui s. III dată în proces cu Badea Grigorescu.

S'a citit raportul făcut de d. consilier V. Bössy. S'a ascultat d. avocat Toma Stelian din partea recurenților în desvoltarea motivului de casare, d. avocat V. Duculescu în combateri și d. procuror general în concluziuni puse pentru casare.

Curtea deliberând,

Având în vedere sentința supusă recursului prin care Trib. Ilfov s. III-a a respins atât apelul făcut de recurenții Ana și B. Segal, cât și acel făcut de Badea Grigorescu contra cărții de judecată a judecătoriei Ocoalei VI din București cu No. 2696/914;

Având în vedere că din această sentință se constată că Tribunalul a fost compus din judecătorul de ședință și din supleant; că soții Segal făcând recurs contra sentinței Tribunalului, au invocat, între alte motive de casare, și ilegală constituirea a instanței de judecată; că luându-se în cercetare recursul secției I a acestei Inalte Curții, prin jurnalul No. IIII/916, găsind că e locul a se reveni asupra jurisprudenței stabilită de secțiile II și III cu privire la chestiunea de drept dedusă în judecată, relativă la constituirea instanței, a dispus conform art. 18 din legea sa organică ca acest motiv să fie cercetat din nou în complectul prevăzut de lege pentru divergențe, celelalte motive de casare rămânând să fie cercetate în urmă; că în acest complect cercetându-se din nou motivul de casare respectiv, nu s'a putut forma majoritatea voturilor pentru a se da o hotărâre și prin jurnalul No. 535/919 s'a trimis judecata acestui motiv înaintea secțiilor unite;

Considerând că chestiunea de rezolvat este de a se ști dacă Tribunalul este bine constituit dintr'un judecător și supleant când judecă apelurile în contra cărților de judecată;

Considerând că este adevărat că legea judecătorilor de ocoale din 1907 dispune prin art. 108 că Tribunalul chemat să judece apelul în contra unei cărți de judecată se va compune din președinte și un judecător, având gradul erarhic de judecător de ședință, sau din doi judecători cu acel grad;

Considerând însă că posterior acelei legi, prin legea de organizare judecătorească din 1913 s'a reînființat la Tribunale funcțiunea de supleant care fusese desființată în 1908 și s'a dispus prin art. 14 și 20 din această lege, pe baza condițiilor de admisibilitate cerute ca supleantii să îndeplinească toate atribuțiunile date prin lege judecătorilor ori de câte ori va fi nevoie;

Că, prin această dispoziție, supleantul fiind reînființat în toate atribuțiunile lui din trecut, nu se poate admite că dispoziția din art. 108 din legea judecătorilor de ocoale, a rămas în vigoare, mai ales când în dispozițiile finale și tranzitorii ale legii din 1913, în art. 218 al. II, acolo unde se ocupă de legea judecătorilor de ocoale din 1907, se arată categoric că orice dispoziție contrară din această lege se abrogă;

Considerând că dispozițiunea din art. 108, citata lege este contrarie celor prevăzute de art. 20 din noua lege

de organizare judecătorească, întru cât prevede un alt mod de compunere a Tribunalului de cât legea nouă și prin urmare rămâne desființat;

Considerând că dacă în al. V de sub art. 20 din legea de organizare judecătorească se prevede că: „în cazurile specificate prin legi speciale se va urma conform acelor dispozițiuni”, acest aliniat nu poate fi înțeles decât pentru acele legi speciale, pe cari legea din 1913 nu le-a modificat; el nu se poate aplica și legii speciale a judecătorilor de ocoale de care legea din 1913 anume s'a ocupat, desființându-i toate dispozițiunile contrarii, după cum mai sus s'a arătat;

Că, prin urmare, Tribunalul a fost bine constituit din judecător și supleant, când a judecat apelul recurenților și de aceia motivul de casare este neintemeiat.

Pentru aceste motive, casează.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIA II-a.

Audiența dela 17 Sept. 1919.

Președinția d-lui G. Stoicescu, președinte.

C. Nasopol fil cu Maria C. Paulescu.

ARENDARE.—(CONTRACT DE).—DISPARIȚIA LUCRULUI ÎNCHIRIAT.—LIPSA DE FOLOSINȚĂ.—REZILIERE.—ART. 1423 C. CIVIL.

Dispozițiile art. 1423 c. civ. potrivit cărora dacă lucrul închiriat sau arendat, se strică prin caz fortuit în totalitate, contractul se reziliază de drept, se aplică numai când e vorba de închirierea unei clădiri, iar nu când e vorba de arendarea unei moșii, în acest caz dispozițiunile suscitativului articol având a se aplica numai când imobilul arendat ar fi atins în substanța lui, *in ipso corpore rei*, cum ar fi un fenomen al naturii, ca un cutremur sau o inundație, în urma căreia pământul inundat ar dispărea sau s'ar transforma într'un câmp de nisip ori pietriș făcându-l ast-fel netrebnic pentru întreprinderea pentru care a fost arendat,

No. 65. — Respins recursul făcut de C. Nasopol fil în contra hotărârei Curței de apel S. III No. 83/1919 în proces cu Maria C. Paulescu.

S'au ascultat D-nii avocați Gh. Chiriac și B. Cernea pentru recurenții; Alex. Bilciurescu și Al. Spineanu pentru intimată.

Curtea deliberând

Asupra motivelor de casare:

„I. Greșită interpretare și violarea art. 1423 și 1439 c. civ., combinate cu art. 1411 și 1420 c. civ. Am cerut pe cale de contestație, ca contractul de arendă să fie reziliat de drept, moșia arendată fiind situată pe linia de foc și ocupată în întregime de trupele dușmane, astfel că ecaretele au fost distruse de bombardament, iar terenul răscolit de gropi și tranșee, neputându-ne folosi

de bunul arendat pentru care ni se pretinde arendă. Totuși Tribunalul și Curtea ne respinge cererea, motivând că art. 1413 c. civ. nu-și are aplicațiunea decât în caz de distrugere materială a lucrului, cum ar fi imobilele urbane. Curtea violează disp. art. 1411 care prevăd clar că obiectul contractului de locațiune este folosința, nu lucrul, și ajunge la concluzia eronată în drept și contrarie art. 969 c. civ. că se poate da ființă și executa un contract lipsit de cauză și obiect”.

II. „Eroare grosieră de fapt și violarea art. 10 din convenția părților.

„Curtea deși constată că clauza din art. 10 e formulată în vederile art. 1460 și 1461 c. civ. privind exclusiv pierderea recoltelor prin caz fortuit, totuși o aplică și în speța noastră unde este vorba de absența totală de folosință, prin deposedare și distrugerea lucrului arendat. Curtea pentru a ajunge la această soluție motivează că pierderea recoltelor prin caz fortuit este tot una cu absența folosinții totale a lucrului arendat, ceace constituie și o violare a convențiunei părților și o greșită aplicare a art. 1457 și urm. c. civil”:

Având în vedere, că din deciziunea adusă în recurs se constată că prin contractul autentificat de Trib Ilfov secția de Notariat la No. 7169/908, defunctul C. Paulescu a arendat la 26 Iunie 1908, d-ilor C. Nasopol filii moșia sa Gârleasca și trupul Cenușanca, situată în jud. Râmnicu Sărat, că durata contractului a fost fixată la 10 ani, începători la 1 Aprilie 1909, iar prețul anual al arendei la 37.500 lei; că printr'o clauză specială, prevăzută la No. 10 din contract riscurile în caz de forță majoră, prevăzute și neprevăzute au fost luate de arendași asupra lor, fără a avea dreptul de a cere reducerea de arendă;

Că, Maria C. Paulescu în calitate de tutoare legală a minorului său fiu Const. C. Paulescu proprietar indiviz pe $\frac{1}{4}$ parte din această moșie, neplătindu-i-se arenda pe intervalul de 1 Aprilie 1917—1 Aprilie 1919, a cerut pe cale de ordonanță prezidențială să fie obligați arendașii să-i plătească suma de 18750 lei, sumă reprezentând plata aferentă a minorului său fiu în arenzile pe acești ani, cu procente legale și cheltueli, cerere ce s'a admis printr'o ordonanță prezidențială cu No. 1185/919.

Că, în contra executării acestei ordonanțe, arendașii C. Nasopol Filii au făcut contestațiune la Tribunal, potrivit art. 13 din legea proprietarilor; că contestațiunea fiind respinsă prin sentința civilă cu No. 153/1919, arendașii au făcut apel la Curtea din București; că Curtea prin deciziunea atacată cu recurs, a respins apelul ca nefondat;

Considerând că înaintea instanțelor de fond — fără a tăgădui arenda datorită — recurenții au pretins că din cauza faptelor de războiu petrecute pe moșia arendată, specificate anume în petiția de contestație, nu au putut avea folosința ei, pe anii agricoli 1917—1918, ceace ar echivala cu pierderea totală a obiectului convențiunei încă din Decembrie 1916 și în consecință au cerut, în temeiul art. 1423 și 1439 cod. civil să se constate desființarea contractului de locațiune dela acea dată și, anulându-se ordonanța prezidențială să fie apărați de plata arenzii pe acel interval de timp;

Considerând că potrivit art. 969 c. civ. contractele legalmente încheiate au putere de lege între părțile con-

tractante; că ele trebuiesc executate cu bună credință și nu pot fi reziliate de cât în cazurile anume determinate; că dacă prin art. 1423 c. civ. legiuitorul declară reziliat de drept contractul de închiriere ce are de obiect un imobil clădit, rațiunea juridică este că plata chiriei fiind corelativă cu obligațiunea proprietarului de a procura chiriașului folosința zilnică a imobilului ar fi înic ca chiriașul să plătească o folosință pe care proprietarul nu o poate procura;

Considerând că în speță nu este vorba de un contract ce ar avea de obiect un imobil clădit, ci de un imobil rural, o moșie; că principala obligațiune a unui atare proprietar nu poate consta în procurarea zilnică a folosinții imobilului arendat, ci numai în predarea imobilului în posesiunea arendașului;

Considerând că această predare s'a făcut în regulă dela începutul contractului de arendare și arendașul s'a bucurat întotdeauna de folosințele stipulate, fără nici o turburare provenită din faptul proprietarului.

Considerând că dacă câteodată se pot aplica dispozițiunile art. 1423 c. civ. și în materie de arendare de moșie trebuie ca imobilul să fie atins în însăși substanța sa *in ipso corpore rei*, cum ar fi un fenomen al naturii, un cutremur care scufundă imobilul sau o inundațiune în urma căreia bunul rural s'ar transforma într'un câmp de nisip sau de pietriș, făcându-l astfel netrecnic pentru întreprinderea pentru care a fost arendat;

Considerând că dacă din cauza operațiunilor de războiu, arendașul a fost stânjenit în exploatarea moșiei sau dacă această exploatare ar fi fost făcută dificilă, imobilul nu a încetat de a fi acelaș în substanța sa; că singura pretențiune ce arendașul ar fi putut avea pentru cazurile de războiu nu ar fi de cât reducerea arenzii în condițiunile prevăzute, dar numai atunci când arendașul nu ar fi luat asupra și toate riscurile pricinuite printr'un atare eveniment; că acest eveniment fiind expres prevăzut în contract, arendașul nu poate cere nici o reducere din preț;

Că dar, recursul urmează a fi respins ca nefondat.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI. III

Audiența dela 25 Iunie 1919

Preșidenția d-lui I. Dimancea, consilier.

C. Nasopol cu Maria Paulescu.

ARENDARE.—(CONTRACT DE).—PERDEREA FOLOSINȚEI.—DISTRUGEREA LUCRULUI ÎNCHIRIAT.—REZILIERE.—ART. 1423 ȘI 1439 COD. CIVIL

Dispozițiunile art. 1423 și 1439 civil, cari prevăd formal că contractul de locațiune se desființează când lucrul a pierit în total, își găsește aplicațiunea numai în caz de distrugere a imobilului închiriat, de ordinar imobilelor urbane (clădiri) unde distrugerea se operează *in ipso corpore rei*, iar nici de cum imobilelor rurale, unde nu se nimicește decât fructele, fără ca rământul în natura lui să sufere vre-o schimbare echivalentă cu distrugerea unei clădiri.

No. 83.—Respins ca nefondat apelul făcut de C. Nasopol fii în contra sentinței Tribunalului Ilfov S. III în proces cu Maria Paulescu.

S'au ascultat D-nii avocați Chiriac pentru apelant și Al. Spineanu și Al. Bilciurescu pentru intimată.

Curtea,

Asupra apelului făcut de C. Nasopol prin petiția registrată la No. 468/918 în contra sentinței cu No. 153/919 a Trib. Ilfov s. III-a, prin care i s'a respins contestația; ce a făcut în contra ordonanței prezidențiale cu No. 1186/919 și obligat a plăti Mariei C. Paulescu 100 lei cheltueli de judecată.

Având în vedere că din desbaterile orale urmate în instanță, actele presintate, cum și din concluziunile scrise depuse de părți, se constată că def. C. Paulescu în calitate de proprietar, la 26 Iunie 1908 arendează prin contract autentic al Trib. Ilfov s. Notariat la No 7169/908, d-lor C. Nasopol fii moșia sa Gârleasca și trupul Cenușească situată în județ. Râmnicul-Sărat, cu clauzele între altele: a) termenul duratei contractului pe zece ani, începând dela 1 Arilie 1909; b) arenda anuală de 37.500 lei și c) riscurile în caz de forță majoră, prevăzute și neprevăzute au fost luate de arendași asupra lor, fără a avea dreptul de a cere reducere de arendă; — că Maria C. Paulescu, în calitate de tutrice a minorului său fiu Const. C. Paulescu proprietar indiviz pe I/IV din această moșie, ne fiindu-i plătită arenda pe intervalul de 1 Aprilie 1917—1 Aprilie 1919, a cerut pe cale de ordonanță prezidențială să fie obligați arendașii să-i plătească suma de 18750 lei, sumă ce reprezintă partea așezată a sa în arenzile pe acești ani, cu procente legale și cheltueli ce s'a admis prin ordonanța prezidențială cu No. 1185/1919 și în contra căreia arendașii C. Nasopol fii au făcut contestație, care prin acest apel este dedusă acestei Curți.

Având în vedere că arendașii C. Nasopol fii, prin această contestație, fără a tăgădui arenda datorită, că din cauza faptelor de războiu petrecute asupra moșiei, neputând avea folosința și, care echivalează cu pierderea totală a obiectului convențiunei au cerut încă din Decembrie 1916, a se constata desființat contractul de locațiune dela acea dată și ca consecință să se anuleze ordonanța prezidențială apărându-i de plata arenzei în acest interval de timp.

Având în vedere că Tribunalul Ilfov s. III-a statuând asupra acestei contestații prin sentința sa cu No. 153/919 a respins-o pentru motivele prevăzute într'ansa, motive de drept și de fapt, pe cari Curtea găsimu-le juste și întemeiate și le însușește în totul.

Având în vedere că arendașii C. Nasopol mai susțin și în instanța de apel că obiectul contractului de locațiune fiind folosința lucrului, nu lucrul însuși, consecință logică a acesteia, urmează ca ori când în cursul locațiunei s'a perdut folosința, contractul de locațiune rămâne fără obiect și deci fără cauză juridică; — că dacă este adevărat că art. 1423 c. civ. vorbește de cazul pierderii folosinței prin distrugerea materială a substanței, prin această dispoziție legiuitorul nu face decât să enumere cazul clasic cel mai frequent, fără a se deduce că nu ar conține o dispoziție generală și că nu se poate a-

plica la toate cazurile când folosința devine imposibilă.

Având în vedere că dacă este exact că prin pierderea în total sau în parte a unei recolte, prin cazuri fortuite, arendașul suportă aceeași pagubă, ca și în cazurile de distrugere în total sau în parte, a imobilului clădit totuși în drept este o mare deosebire, deoarece în ipotezele art. 1423 chiar imobilul este distrus, pe când în cazul prevăzut de art. 1456, 1460, 1461 c. civ. nu se nimicește decât fructele, fără ca imobilul în natura lui să sufere o schimbare echivalentă cu distrugerea clădirii, — că o asimilare de lipsă de folosință a moșiei cu distrugerea ei neavând loc, obiectul contractului de locațiune este lucrul însuși, nu folosința lui;

Având în vedere că dacă obiectul contractului de locațiune este lucrul însuși, art. 1423 și 1439 c. civ., cari prevăd formal că contractul de locațiune se desființează când lucrul a pierit în totul, își găsește aplicațiunea numai în caz de distrugere a imobilului închiriat, de ordin ar imobilelor urbane (clădit), unde distrugerea se operează în *ipso corpore rei*, iar nici de cum imobilelor rurale, unde nu se nimicește de cât fructele, fără ca pământul în natura lui să sufere, vreo schimbare echivalentă cu distrugerea unei clădiri.

Având în vedere că, în afară de aceasta, nu există nici o rațiune de drept pentru a justifica vreo distincțiune între faptele de război cari au distrus recolta propriu zisă și între faptele de război, cari împiedică în folosință pe arendaș spre a-și prepara recolta viitoare, sau vreo considerațiune de equitare, ca să legitimeze pe legiuitor să aibă în vedere mai mult pe arendașul, care nu a putut semăna, decât pe acela care a făcut toate cheltuielile de însămânșare, dar care în urmă a pierdut toată recolta, astfel că acel care a pierdut toată recolta trebuie să se compenseze cu anii precedenți, pe când celalt ce n'a făcut nici o cheltuială să fie exonerat de plata arenzii.

Având în vedere că, în privința dacă pământul de cultură a suferit vreo alterațiune gravă spre a-l face ne-productiv, din procesul-verbal al comisiunii locale de expropriere instituită conform decretului-lege de expropriere se constată că sunt oarecari găuri de obuze și tranșee dar de mică importanță și nu de natură spre a produce vreun prejudiciu cultivei viitoare.

Având în vedere și ceerea de cheltueli de judecată făcută de intimată și asupra căreia Curtea apreciind fixează suma de 150 lei.

Pentru aceste motive, respinge apelul.

Semnați: I. Dimancea, P. Hagiapol, I. Ionescu-Dolj.

TRIBUNALUL ILFOV S. III e. cor.

Audiența dela 26 Martie 1919.

Președinția d-lui S. Rădulescu, judecător de ședință

C. Nasopol fii cu Maria Paulescu

ARENDAȘARE.—(CONTRACT DE).—RISCURİ.—CAZURI FORTUITE, PREVĂZUTE ȘI NEPREVĂZUTE, ORDINARE ȘI EXTRAORDINARE.—PIERDEREA FRUCTELOR.—LIPSĂ DE FOLOSINȚĂ.—DACĂ POATE FI ASIMILATĂ CU DISTRUGEREA LUCRULUI ARENDAT. ART. 1420, 1423, 1439, 1460 și 1461 c. civ.

Când printr'un contract de arendarea unei moșii, arendașul își ia asupra sa toate cazurile fortuite prevăzute și neprevăzute, ordinare și extraordinare, nu mai poate cere rezilierea con-

tractului pe motiv de lipsă de folosință pricinuită prin distrugerea recoltei, de oare ce distrugerea recoltei nu poate fi asimilată cu distrugerea imobilului arendat prevăzută de art. 1423 c. civ. ale cărui dispozițiuni nu pot să-și aibă aplicațiunea de cât în caz de distrugerea materială a însuși pământului arendat.

No. 153. Respinsă ca nefundată contestațiunea făcută de către C. Nasopol fii în contra ordonanței prezidențiale cu No. 1185/919, în proces cu Maria C. Paulescu.

Tribunalul,

Asupra contestațiunii introdusă de C. Nasopol fii, cu petiția în reg. la No. 4274/919, prin care cere a se anula ordonanța prezidențială No. 1185/919, prin care au fost condamnați a plăti D-nei Maria C. Paulescu, tutoare legală a minorelui său fiu, suma de lei 18750, reprezentând arenda moșiei pe anii 1917 — 1919.

Având în vedere concluziunile scrise ale părților, precum și actele din dosar;

Având în vedere că din toate acestea se constată în fapt următoarele:

La 26 Iunie 1908, defunctul C. Paulescu în calitate de proprietar cu contractul autentificat de Trib. Ilfov secția notariat, la No. 7169/908, arendează d-lor C. Nasopol fii, moșia sa Gârleasca și trupul Cenușeasca, plasa Marginea de jos, județ. R.-Sărat, pe termen de zece ani cu începere dela 1 Aprilie 1909, și cu arendă anuală de 37.500 lei. Arendașii neplătind arenda pe intervalul 1 Aprilie 1917—1919, Maria C. Paulescu, în calitate de tutoare legală a minorelui său fiu Const. C. Paulescu, proprietar indiviz pe $\frac{1}{4}$ din această moșie, a cerut pe cale de ordonanță prezidențială să fie obligați arendași să-i plătească suma de lei 18.750, sumă ce reprezintă a patra parte de moștenire din arenzile pe anii 1917—1919 a sus zisei moșii cu procente legale și cheltueli de executare, lucru ce i s'a admis prin ordonanța prezidențială No. 1185/919. În contra ordonanței prezidențiale, arendașii C. Nasopol, au făcut contestațiunea de față.

Având în vedere că contestatorul C. Nasopol fii, prin avocatul d-l Chiriac, fără a contesta suma la plata căreia au fost obligați prin ordonanța prezidențială, au ridicat totuși obiecțiuni, cerând la li se admite contestațiunea pe motiv că din cauza faptelor de război enunțate în contestațiune și în concluziunile orale și scrise, nu au mai avut folosința moșiei luată cu arendă și această lipsă de folosință echivalează cu pierderea totală a obiectului convențiunii încă din D-brie 1916, cerând deci pentru acest motiv, să se constate că contractul de locațiune s'a desființat de la acea dată și ca atare să se anuleze ordonanța prezidențială, invocând în sprijinul te-

zei sale art. 1423, 1439, 1460 și 1461 c. civ.

Având în vedere că pârâta Maria C. Paulescu în combaterea contestațiunii, a susținut că deși faptele de război constituiesc un caz de forță majoră, totuși riscurile în asemenea caz au fost luate de arendaș prin art. 10 din contract și erau liberi să o facă, aceasta în conformitate cu art. 1460 și 1461 c. civ. Că pe lângă aceasta potrivit art. 1457 c. civ. arendașul poate cere în asemenea cazuri reducerea arenzei, numai dacă nu s'a compensat prin precedentele recolte, ceea ce nu este în speță, de oarece contractul durează de zece ani și astfel pierderea recoltei după acești doi ani ultimi se compensează cu recolta după cei opt ani precedenți.

Având în vedere că față de aceste susțineri ale părților și dat fiindcă contractul arenzii nu este contestat, rămâne a se stabili în drept, temeinicia excepțiilor ridicate de contestator bazate pe lipsa de folosință ce o echivalează cu pierderea totală a obiectului pe cei doi din urmă ani, pe baza căruia se opune la plata arenzii cerute.

Având în vedere că este necontestat că arendașii contestatori de azi, au fost privați de folosința moșii pe anii 1916 D-brie—Aprilie 1919, de faptele de război mai sus enunțate.

Considerând că în cazul unei distrugerii totale a lucrului închiriat sau arendat în timpul locațiunii, contractul este de drept desfăcut, (art. 1423 c. civ.), că pentru ca să subsiste această ipoteză urmează ca Trib. să constate că în speță este vorba de o distrugere materială a obiectului închiriat sau arendat, fiindcă numai atunci principiile enunțate la art. 1423 c. civ. își pot găsi aplicațiunea. Că din contră, aci nu este vorba de o distrugere materială a obiectului, ci numai de pierderea fructelor.

Că a merge cu analiza până acolo încât, deși obiectul convențiunii, cum este în speță, pământul arendat, nu s'a distrus nici parțial, nici total, să'l considerăm totuși ca pierit, pentru că arendașii au pierdut recolta lor pe 2 ani, ar fi să întindem aplicațiunea textului de lege mai sus citat peste prevederile legiuitorului, denaturându-i sensul.

Având în vedere că din cele cuprinse, neexistând o distrugere totală de obiect rămâne a se vedea dacă consecințele lipsei de folosință trebuie suportate de locator sau locatar cum și dacă contestatorii nu s'au compensat prin precedentele recolte.

Considerând că arendașii prin art. 10 din contractul de arendare au luat asupra lor toate ris-

curile provenite din cazuri fortuite, ordinare sau extraordinare, prevăzute sau neprevăzute. Că această clauză neatingând însuși obiectul convențiunii ci numai fructele care singurele sânt atributul folosinței, de oarece lipsă de folosință, se traduce în fapt prin pierderea recoltei, este perfect valabilă și operantă, ca fiind făcută în vederea art. 1460 și 1461 c. civ. Că potrivit art. 969 c. civ., convențiunile legal făcute, întru cât nu ating ordinea publică și bunele moravuri, având puterea de lege între părțile contractante, nu pot fi desființate prin voința unilaterală a uneia din părți, trebuind acelaș concurs de voințe pentru desființarea lor, ca acel care a fost nevoie pentru nașterea lor. Dar în afară de aceasta având în vedere că potrivit art. 1457 c. civ. arendașul poate cere reducerea arenzii când a pierdut parte din recolta sa, cu singura condiție însă ca să nu se fi compensat prin recolta anilor precedenți: *modicum damnum animus ferre debet colemus cum immodicum non aufertur*. L. 25 P. 6 D. 4, *Locati conducti* 1, 19. 2.

Considerând însă că contestatorii deși au cultivat moșia 8 ani de arândul percepând fructele în mod regulat vin azi și cer exonerarea pentru lipsa de folosință pentru ultimii doi ani.

Că astfel fiind, chiar de nu-și ar fi luat asupra lor riscurile provenite din cauză de forță majoră și fortuite totuși pierderea recoltei pe acești 2 ani din urmă s'a compensat cu folosința din recolta celor 8 ani anteriori; Că din acest punct de vedere și proba cu martori cerută de contestatori cată a fi respinsă ca inutilă întrucât soluția procesului nu depinde de proba cerută. Pentru toate aceste considerațiuni, redactate de d-l supleant Papadopol, contestațiunea de față cată a fi respinsă.

Văzând și cererea de spese și dispoz. art. 140 pr. civilă.

Pentru aceste motive, respinge contestațiunea.

Semnați : S. Rădulescu, A. Ionescu-Papadopol.

Observațiune. —

Prin sentința mai sus publicată, tribunalul Ilfov S. III, tranșează cestiunea de a se ști, cui incumbă cazurile fortuite, prevăzute și neprevăzute, atunci când aceste cazuri fortuite au fost luate de către arendaș, deși acesta nu a putut avea din cauza evenimentelor, în speță războiul, folosința moșiei arendate.

Prin sentința dată triumfă teoria că, aceste clauze nu exonerează pe arendaș de plata arenzei,

pe timpul cât nu s'a putut folosi de moșie și nici măcar nu poate obține o diminuare a arenzei.

Curtea de apel secția III-a, ca și Curtea de ca-sație secția II-a s'au pronunțat în acelaș sens, consfințind astfel ca juridică și bine motivată sentința tribunalului.

Pentru lămurirea și interesul acestei chestiuni, vom căuta să arătăm, care sânt motivele care pot, juridicește privind chestiunea, duce la soluția care de azi înainte va forma jurisprudența constantă a tribunalelor noastre. Adversarii teoriei care triumfă prin sentința Trib. de Ilfov, susțin că, în conformitate cu art. 1423 din c. civ., atunci când arendașul nu a avut folosința, această lipsă de folosință ar echivala în drept cu pierderea lucrului. Nu este și părerea noastră; căci după cum prea bine se spune în hotărârea Curței de apel Buc., secția II: „*în ipotezele art. 1423 chiar imobilul este distrus, pe când în cazul prevăzut de art. 1456, 1460, 1461, c. civ., nu se nimicesc decât fructele fără ca imobilul în natura lui să sufere o schimbare echivalentă cu distrugerea clădirei; că o asimilare a lipsei de folosință a moșiei cu distrugerea ei, neavând loc, obiectul contractului de locațiune este lucrul însuși, nu folosința lui*”.

Nici că se putea mai bine răspunde obiecțiunei ridicate. Este în deajuns de cunoscut că, ceea ce formează obiectul contractului de arendă, este pământul și a voi să aplici dispozițiunile art. 1423 c. civ., care vorbește despre pierderea totală a obiectului, înțelegând prin aceasta lipsa de folosință, înseamnă a susține o interpretare care se îndepărtează de sensul adevărat al textului.

După cum autorii se exprimă, prin pierderea totală a lucrului se înțelege ceva definitiv, (Baudry-Wahl—Louage, t. II, pag. 408).

Ori nu se poate susține că pământul, în esența lui, a pierit, ci că folosința a lipsit. Ori folosința, după cum vom vedea îndată, nu este altceva decât pierderea recoltei. De aci și concluzia că între pierderea lucrului și folosință există o diferență. În timp ce pierderea lucrului este o cauză extinc-tivă a contractului, lipsa de folosință nu este decât pierderea recoltei. Și aci susținând teoria tribunalului, vom spune că, atribuind riscurile arendașului, nu facem altceva decât să întrepră-tăm voința părților, care prin contract au căzut de acord în sensul că, toate cazurile fortuite,

prevăzute și neprevăzute, vor fi în sarcina arendașului.

Ori tot așa după cum pierderea recoltei ar fi putut proveni din nesârguința arendașului, care nu a lucrat, sau din cauza intreruperilor care a oprit pe oameni de a eși la lucru, a putut proveni și din acest eveniment prevăzut, dar în imposibi-litate de a-l înlătura, care este războiul.

Intr'un contract de arendă, când în discuțiune este vorba de pământul arendat în scopul de a fi lucrat, folosința se confundă cu recolta, căci în definitiv ce este recolta decât un atribut al folo-sinței. Cultivând pământul ai folosința, care nu este decât recolta. Necultivându-l, fiind lipsit de folosință, pierzi recolta, ești lipsit de recoltă. Și acest fapt foarte bine îl arată Tribunalul când spune: „*Considerând că arendașul a luat asupra sa toate riscurile provenite din cazuri fortuite ordinare sau extraordinare, prevăzute sau nepre-văzute. Că această clauză neatingând însuși o-biectul convențiunei, ci numai fructete cari sunt atributul folosinței, de oarece lipsa de folosință se traduce în fapt prin pierderea recoltei, este perfect vatabilă și operantă ca fiind făcută în vederite art. 1460 și 1461 c. civ.; că potrivit ar-ticolului 969 c. civ. convențiunile legale făcute, etc.*”.

Când Tribunalul se exprimă astfel nu face de cât să expue adevărata interpretare a textelor creind o jurisprudență pe care de multă vreme o întâlnim în jurisprudența franceză.

După 1870, prin urmare tot după un război, tribunalele franceze au fost invadate de o sumedenie de chestiuni care aveau ca obiect al discu-țiunei exact chestiunea care azi ne preocupă și care a fost tranșată, după cum am arătat, de către tribunalul nostru.

O asemenea discuțiune o găsim în *Dalloz*, 1870, 2, 201. Nu voi cita decât partea referitoare la confundarea recoltei cu folosința: „*Que doit-on penser des faits de guerre qui, sans enlever la récolte, sans détruire aucune partie de l'immeuble, mettent obstacle à la jouissance du preneur et l'empêchent de labourer, d'ensemencer, de préparer la récolte future? Les articles 1762 et suiv. ne sont-ils relatifs qu'aux dommages causés à la récolte proprement dit? Ou doit-on les appliquer au cas de dommages quelconques éprouvés par la culture? L'esprit de ces articles, leur rapprochement, la compensation, que la loi prescrit des années de jouissance quand le bail est fait pour plusieurs années, nous indiquent à penser que cette dernière opinion est la seule juri-*

dique. La loi n'a eu en vue que le résultat de la culture des fruits qu'elle donne au fermier et qui doivent être l'équivalent du prix de ferme, qu'importe qu'il en ait été privé par un événement de force majeure survenu avant la naissance de ses fruits, ou quelque temps après, ou seulement à l'époque de la moisson".

Aceasta este jurisprudența constatată în Franța și desigur că numai greutății corespondenței poștale se datorește faptul că nu putem cita în sensul vederilor noastre jurisprudențe mai recente.

La același mod de a vedea ajunge în Franța și procurorul *Laufrane de Panthéon*, în concluziile sale din decizia Curței din Caen 13 Iulie și Dec. 1871. S. 2. 1872: Dec. No. 5 din 28 Februarie 1918 și Curtea noastră de casație. Și tot așa Ballot: *Des effets de la guerre sur la jouissance, la propriété, Morins, Les lois relatives à la guerre, selon le dr. des gens moderne, le dr. public et le dr. criminel des pays civilisés*, T. II, p. 46 urm., Fuzier Herman. *Wattel. Dr. des gens* III, Cart. III, cap. 15, pag. 232 urm.

La noi chestiunea a fost tranșată în sensul susținerilor noastre și nu există, după câte îmi amintesc, în sens contrariu decât o sentință a d-lui judecător Venculescu, adnotată de d-l avocat Velescu. Ca dovadă însă că această părere nu s'a putut impune, este faptul că a rămas izolată, neavând decât meritul de a fi fructul unei convingeri.

Aceste cuvinte le-am găsit nimerite pentruca să fie spuse în chestiunea pe care Tribunalul Ilfov S. III, a tranșat-o și care a fost consfințită de toate instanțele judecătorești. Principiile de drept, dacă trebuiesc interpretate în raport cu mersul evolutiv al societății, apoi în nici un caz ele nu pot fi falsificate până la a face o controversă din ceace în mod unanim, se recunoaște ca fiind partinamente dobândit.

Echitatea și prevederile leger cer, ca atunci când părțile au convenit asupra unui fapt, el să fie respectat. A face altfel, ar însemna după cum Curtea noastră supremă spune: „că, dacă este adevărat că judecătorii fondului sunt suverani în interpretarea intențiunii părților și interpretarea lor nu poate fi criticată de Curtea supremă, însă cu o singură restricțiune, ca judecătorii fondului să nu înlăture voința părților sub pretext de interpretare și să substituie voința lor proprie voinței părților, când nici o clauză din contract nu i autoriză să recurgă la interpretare”.

Gr. Pariceacu.

TRIBUNALUL ILFOV S. II COMERCIALĂ

Președinția d-lui Ion Curtovici, judecător.

Audiența dela 22 Mai 1919.

Constantin Turnescu cu Maria Turnescu.

AUTORIZAȚIE MARITALĂ.— CONCURSUL SOȚULUI LA FACEREA ACTULUI.— DACĂ E NEVOE DE AUTORIZAȚIUNEA JUSTIȚIEI.— ART. 199, 200 și 201 C. CIVIL.

AUTORIZAȚIE MARITALĂ.— CAMBIE.— PARTICIPAREA SOȚULUI LA EMITERE.— CONSIMȚIMÂNT ÎNSCRIS.— ÎMUNITATE.— ART. 199, 200 și 201 C. CIVIL.

1) Soția poate contracta cu soțul său, sau cu terțe persoane în interesul soțului său, fără să fie nevoie de autorizațiunea justiției, intru cât ea are implicit autorizația tacită a soțului său prin concursul bărbatului la facerea actului.

2) Autorizațiunea maritală tacită rezultând din participarea soțului la facerea cambiilor este suficientă fără a mai fi nevoie și de consimțământul înscris al soțului.

No. 313. — Admisă acțiunea cambială introdusă de către Constantin Turnescu în contra soției sale Maria Turnescu.

S'au ascultat D-nii avocați Gheorghe Săulescu din partea reclamantului și Alexandru Bilciurescu din partea pârâtei.

Tribunalul,

Având în vedere actele cauzei și susținerile orale și scrise ale părților;

Având în vedere că reclamantul prezintă 2 bilete la ordin, unul în valoare de 10.000 lei cu scadența 3 Mai 1916 și altul de 26.000 lei cu scadența de 10 Iunie 1916 ambele semnate de Maria C. Turnescu în ordinul lui Const. Turnescu, cu consimțământul scris al soțului C. Turnescu;

Având în vedere că pârâta susține că nu a putut să se oblige valabil către soțul său fără autorizarea justiției, și că în orice caz cambiile sunt nule deoarece la semnarea lor nu purtau mențiunea autorizațiunii maritale, care a fost adăugată de soț posterior emiterii lor și după intentarea acțiunii de divorț;

Având în vedere că art. 199 din Codul civil prevede că „femeea, având chiar parafernă, nu o poate da, înstrăina, ipoteca, nu poate dobândi avere cu titlu oneros sau gratuit, fără concursul bărbatului la facerea actului, sau prin deosebit consimțământ înscris.”;

Având în vedere că legiuitorul după ce a pus în acest articol principiul general că femeea nu poate contracta fără consimțământul bărbatului său, a prevăzut în articolele 200, 201 și următoarele, cazurile în cari, în lipsa consimțământului soțului sau a concursului său la facerea actelor, femeea trebuie să recurgă la autorizațiunea justiției; că printre aceste cazuri limitativ enumerate de lege, nefiind și acela în care femeea contractează cu soțul său, rezultă că concursul bărbatului este suficient pentru asemenea convențiuni, fiindcă autorizațiunea justiției este o excepțiune la regula pusă la art. 199 c. civ. și ca atare nu poate fi cerută decât în cazurile anume prevăzute de lege;

Având în vedere că în sistemul legiuirilor moderne autorizațiunea materială este cerută înainte de toate pentru un motiv de ordine publică, ca o consecință a puterii materiale și în interesul acestei puteri mai mult decât ca o măsură de protecțiune pentru femeie, de unde urmează în mod logic că femeia să poată contracta cu soțul său sau cu terțe persoane în interesul soțului, fără să fie nevoie de autorizațiunea justiției;

Că, de altfel, nicăeri în codul civil, în contractele permise între soți, nu se cere ca femeia să aibă altă autorizațiune decât aceea a bărbatului său;

Considerând că consimțământul soțului poate fi și tacit de oarece însuși codul civil prevede în art. 199 posibilitatea unei autorizațiuni tacite rezultând din concursul bărbatului la facerea actului;

Că acest concurs al bărbatului la facerea actului este incontestabil și evident, în cazul cum e în speță, în care femeia a semnat niște bilete la ordinul soțului său;

Considerând că autorizațiunea materială tacită rezultând din participarea soțului la facerea cambiilor este suficientă fără a mai fi nevoie și de consimțământul înscris al soțului, astfel că este inutil să mai cercetăm în speță dacă acest consimțământ a fost concomitent sau posterior emiterii cambiilor;

Că, prin urmare, acțiunea reclamantului fiind fondată urmează a se admite și a se condamna părata să-i plătească suma prevăzută în cambii cu procente dela scadență, plus cheltueli de judecată pe cari Tribunalul apreciindu-le în urma cererii reclamantului le fixează la trei sute lei;

Pentru aceste motive, redactate de d. jud. I. Curtovici admite noțiunea.

Semnați: I. Curtovici, V. Anghelovici.

TRIBUNAL. ILFOV SECȚIA II COMERCIALA

Audiența dela 9 Noembrie 1918.

Președinția d-lui N. N. Ioanid, judecător.

Soc. de Bazalt cu judele sindic al falimentului N. Ivanescu.
FALIMENT.— CREDITORI.— VERIFICAREA CREANȚELOR.— CREANȚE CHIROGRAFARE.— POPRIRE.— INVALIDARE.— ART. 768 C. COM. ȘI 460 PR. CIVILA.

FALIMENT.— CREDITORI.— URMARIRI INCEPUTE.— CONTINUAAREA LOR IN PERSOANA JUDECATORULUI SINDIC.— ART 717 ȘI 768 C. COM.

1) Potrivit dispozițiunilor art. 768 cod. com., creditorii falitului urmând să-și prezinte declarațiunea creanțelor lor și titlurile din care derivă la grefa sindicatului Tribunalului de comerț și să fie despăgubiți după cota ce se va cuveni fiecăruia, nu mai pot să-și valorifice drepturile lor în instanța de validare care încuviințase poprirea în mâinile unui terțiu debitor al falitului.

2) Cu toate că art. 717 din codul com. prevede că urmărirea deja începută în contra falitului se pot continua în persoana judecătorului sindic, aceste dispozițiuni își au aplicarea numai

în ceea ce privește pe creditorii cari au un drept de ipotecă sau privilegiu și cari urmează a se despăgubi cu preferință înaintea celorlalți creditori, iar nu și în ce privește pe creditorii chirografari, cari urmează să-și realizeze drepturile lor pe calea prevăzută de art. 768 c. com.

No. 422. Invalidată poprirea efectuată de Societatea de Bazalt în mâinile Prefectului de Ilfov pentru sumele datorate lui N. Ivănescu, reprezentat prin judele sindic al Trib. Ilfov. S'au ascultat d. jude-sindic C. A. Rosetti și d. avocat Manoliu din partea Societății de Bazalt.

Tribunalul,

Asupra cererii făcută cu petițiunea înregistrată la No. 7531/916 de către Societatea de Bazalt artificial și prin care tinde la validarea poprirei încuviințată prin ordonanța prezidențială cu No. 1311 din 10 Martie 1914, în mâinile Prefecturii județului Ilfov, pentru orice sume de bani, ce ar datora lui N. Ivănescu astăzi falit, reprezentat prin judele-sindic.

Având în vedere că judecătorul sindic astăzi în instanță se opune la validarea poprirei susținând că, întru cât N. Ivănescu este astăzi falit, creditoarea sa Societatea de Bazalt nu mai poate să-și valideze drepturile sale pe calea poprirei ci numai pe calea prevăzută de codul comercial la capitolul „Despre verificarea creanțelor”.

Considerând că, în drept, potrivit art. 768 c. comercial, creditorii falitului trebuie să-și prezinte declarațiunea creanțelor lor și titlurile din care derivă la grefa sindicatului tribunalului de comerț și să fie despăgubiți după cota ce se va cuveni fiecăruia în raport cu titlurile lor de creanță.

Considerând că a admite cererea de validare a poprirei astfel cum susține Societatea, ar urma ca în virtutea transfertului judiciar ce se operează prin validare, debitoarea falitului, în speță Prefectura județului Ilfov, să devie debitoare directă a creditoarei Societatea de Bazalt, care astfel s'ar despăgubi integral pentru creanța sa, în dauna celorlalți creditori, iar nu după cota de i s'ar cuveni proporțional cu creanța sa;

Considerând că deși art. 717 din cod. com. prevede că urmărirea deja începută în contra falitului se pot continua în persoana judeului sindic, aceste dispozițiuni se referă numai la acei

creditori cari au drept de ipotecă sau privilegiu și cari urmează a se despăgubi cu preferință înaintea celorlalți creditori;

Că astfel fiind, obiecțiunea ridicată de d-l judecător-sindic fiind fundată, urmează ca Tribunalul să invalideze poprirea înființată de Societatea de Bazalt în mâinile Prefecturii județului Ilfov.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător V. Rădulescu, invalidează poprirea, etc.

(semnați) N. N. Ioanid, V. Rădulescu.

JURISPRUDENȚA STRAINA

Casația franceză (10 Decem. 1913)

IMPĂRȚEALA.—RISCIZIUNE PENTRU LEZIUNE.—TRASACȚIUNE POSTERIOARĂ.—IMPĂRȚEALĂ COMPLIMENTARĂ.—HOTĂRÂRE.—MOTIVE INSUFICIENTE.—CONTROLUL CURȚEI DE CASAȚIE.

Dacă, potrivit § 1, art. 888 c. civ. (art. 791 rom.), acțiunea în resciziune este admisă contra oricărui act care are de obiect de a face să înceteze indiviziunea între coerezi, oricum ar fi calificat: vânzare, schimb, transacție, sau altfel, § 2 al aceluiași articol, nu mai permite a se exercita zisa acțiune, după împărțeală, contra transacțiunii făcute asupra dificultăților ce prezintă actul.

Prin urmare, judecătorii fondului trebuie să facă constatările de fapt necesare pentru a pune Curtea de casație în poziție de a exercita controlul ce-i aparține asupra punctului de a se ști dacă actul litigios prezintă caracterele juridice ale unui partaj complimentar sau acelea ale unei transacțiuni asupra contestațiilor provenite dintr'un partaj definitiv, și dacă, astfel, este locul a se face aplicațiunea § 1 al articolului susvizat.

Notă.—Legea română nu admite resciziunea împărțelei pentru motiv de leziune. Astfel, dacă art. 791 c. civ. (conf. art. 888 c. fr.) are un sens în codul francez și în cel italian, care prevăd leziunea între cauzele de anulare ale împărțelei, la noi, el nu are nici o rațiune de a fi. Art. 791 se referă în termeni expresi la art. 790, adică la dol și la violență, zicând un ce de prisos, îde parece e bine stabilit că și fără art. 791, împărțeala poate totdeauna fi anulată, conform principiilor generale, pentru dol și violență, puțin importă forma actului la care părțile au recurs pentru a face să înceteze indiviziunea (a se vedea în această privință D. Alexandresco, *Drep-*

tul civil român, t. III, p. II, p. 844 și C. Nacu: *Explicațiunea codului civil român în comparație cu Codul Napoleon*),

S. R.

SOC. DE LEGISLAȚIUNE COMPARATĂ

Această societate înființată la Paris în 1869, implinind cincizeci de ani de existență, va celebra, în anul viitor, într'un mod cu totul special această aniversare.

Cu această ocaziune, Consiliul de direcțiune de sub preșidenția d-lui P. Larnaude, decanul Facultății de drept a Universității din Paris, ține a reaminti serviciile aduse științei dreptului de Societatea de legislație comparată în această lungă perioadă. Acești cincizeci de ani cari s'au scurs fiind coprinși între două mari războaie cari au influențat profund ideile și instituțiunile, constituie o epocă însemnată din multe puncte de vedere, ale cărei trăsuri caracteristice nu este de prisos ca o societate savantă să le dea la lumină. Din această sinteză caracteristică a trecutului de eri poate să rezulte, pe terenul dreptului și al legislațiunii, învățăminte frumose pentru timpurile cari încep.

Astfel, aniversarea cincantenarului care se va serba într'o întrunire solemnă ce va avea loc la Paris în luna Mai sau Iunie 1920, va fi nu numai ocaziunea unei reuniuni amicale, ci și o importantă manifestare cu caracter științific. Cu acest prilej Societatea va ține una sau mai multe ședințe în care se vor prezenta diferite rapoarte asupra dezvoltării și evoluțiunii legislațiunii în principalele ramuri ale dreptului în acești cincizeci de ani trecuți. Aceste studii reunite într'o publicație jubilară vor constitui Cartea de aur a cincantenarului.

Intre membrii colaboratori cărora li s'a încredințat sarcina de raportori, este și directorul nostru, d-l C. G. Dissescu, care va prezenta un raport asupra evoluțiunii dreptului public în România, dela 1869 până la 1919.

Facem aci cunoscut juriștilor cari vor avea comunicări de făcut, să le adreseze d-lui Dissescu cât mai neîntârziat.